

vaných tu nebo onu vkladní knížku má anebo kdo třetí snad ji má, nikterak nenásvědčuje tomu, že by tu byly předpoklady žaloby podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s., ježto podle toho není sporu o tom, že se žalovaní vyličeným způsobem ujali moci nad vkladními knížkami, a s druhé strany dovolatel sám již v žalobě tvrdil, že žalovaní dosud mají vkladní knížky ve svém držení, a jen povšechně naznačil možnost, že žalovaní tu neb onu z vkladních knížek zašantročili jinam nebo z nich vybrali peníze.

Po právní stránce nižší soudy nepochybily, zamítнувše žalobní žádání ovřené o ustanovení čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Nelze sice přisvědčiti odvolacímu soudu, pokud s tohoto hlediska klade důraz na to, že žalobce mohl žalovati o náhradu škody a že měl ihned žádati odsouzení žalovaných k zaplacení částek uložených na vkladních knížkách. Byly-li žalobci způsobem v žalobě tvrzeným protiprávně odňaty jeho vkladní knížky, může se domáhati jejich vydání (vrácení) jako vlastník (§ 366 obč. zák.), po případě z důvodu náhrady škody (§§ 1294 a násl., § 1323 obč. zák.). Při vlastnické žalobě musí ovšem žalobce podle § 369 obč. zák. dokázati nejen své vlastnictví, ale i že žalovný má věc ve své moci. Než ani z toho nikterak neplyne, že by tu byly podmínky žaloby podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. Podle tohoto ustanovení zákona může ten, kdo podle žalobcova domnění má vědomost o zamlčení neb o zatajení některého jmění, rozsudkem býti přidržen k tomu, aby pod přísahou udal, co mu o zamlčení nebo zatajení jmění jest známo. V souzeném případě žalobce tvrdí, že mu žalovaní odcizili vkladní knížky, a domáhá se žalobou především toho, aby žalovaní pod přísahou seznali, jak bylo naloženo s těmito knížkami. Tato žalobní žádost není však podle zákona oprávněna, neboť i když se vychází z toho, že žalobce podle čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s. přísluší i tomu, kdo sice ví, že jmění zde jest, ale je v nejistotě o jeho osudu (srov. rozh. č. 11855, 3140, 1027 Sb. n. s.), nelze říci, že by tato náležitost byla splněna v projednávaném případě, kde žalobce podle vlastního tvrzení nejen přesně ví, o jaké vkladní knížky jde, a kdo mu je vzal, ale již v žalobě uvedl, že žalovaní dosud mají knížky ve svém držení, což sice žalovaní ve svém přednesu popřeli, aniž by však proto bylo lze právem tvrditi, že tu jde o zamlčení nebo zatajení jmění ve smyslu čl. XLII uvoz. zák. k c. ř. s.

Čís. 17206.

Soudcovský zákaz ve smyslu § 294 ex. ř. není zákonným zákazem podle § 879, odst. 1, obč. zák.

Věřitel, jehož pohledávka byla po jejím zažalování jeho věřitelem zabavena a přikázána k vybrání a jenž se proti soudcovskému zákazmu, který mu byl podle § 294 ex. ř. dán, vyrovnal se svým dlužníkem (poddlužníkem) o zabavené pohledávce mimosoudním smírem, nemůže se

ve vstahu k svému smluvci (poddlužníku) dovolávati neplatnosti mimo-soudního smíru z důvodu ustanovení § 879, odst. 1, obč. zák. a § 294 ex. ř.

(Rozh. ze dne 3. února 1939, Rv I 753/38.)

Srovn. rozh. č. 9829 Sb. n. s.

Žalobce podal na žalované žalobu o zaplacení 56.000 Kč s přísl. z důvodu náhrady škody, která mu vznikla tvrzeným nedodržením pachtovní smlouvy. Za sporu byla zažalovaná pohledávka zabavena a přikázána k vybrání věřitelům žalobcovým. Pak ujednaly obě strany mimo-soudní smír, podle něhož žalobce přijal na vyrovnání zažalované pohledávky 2.400 Kč s podmínkou, že mu druhý den budou vyplaceny a že se zříká nároku na zbytek zažalované částky. Ta podmínka se skutečně splnila. Řízení bylo ponecháno v klidu. Později žalobce navrhl pokračování ve sporu a tvrdil, že hledíc na to, že zažalovaná pohledávka byla po žalobě zabavena a přikázána k vybrání různým žalobcovým věřitelům, je mimosoudní narovnání neplatné. Nižší soudy zamítly žalobu, odvolací soud z těchto důvodů: Žalobce vytýká soudu první stolice, že neuznal na nicotnost mimosoudního narovnání mezi žalobcem a žalovanými již proto, že zažalovaná pohledávka byla zabavena a přikázána k vybrání věřitelům žalobcovým. Soud první stolice neuznal na nicotnost uvedeného narovnání, ježto záповěď podle § 294 ex. ř. jest zákazem soudním a nikoliv zákonným, který má na mysli § 879, odst. 1, obč. zák. Odvolací soud schvaluje jeho názor. Jest uvážiti, že § 294 ex. ř. slouží ochraně věřitelů, v souzeném případě věřitelů žalobcových, jejich postavení jest zpevněno ustanovením § 308 ex. ř., podle něhož veškerá nakládání dlužníkem či poddlužníkem se zabavenou pohledávkou jsou bez účinku na věřitelova oprávnění vzniklá přikázáním pohledávky. Jde tu pouze o právo věřitelů žalobcových, mimosoudním narovnáním stran nedotčené, kteří podle § 308, posl. odst., ex. ř. mohou vždy žádati, aby byl plněn předmět pohledávky. Zákon sám pak nemluví o naprosté neúčinnosti jakéhokoliv nakládání se zabavenou pohledávkou, nýbrž pouze o neúčinnosti vůči vymáhajícímu věřiteli, a to tehdy, kdyby bylo nakládání se zabavenou pohledávkou na škodu oprávněním, jež vznikla zabavením pohledávky. Tím je účel ochrany vymáhajícího věřitele zcela splněn. V souzené věci nejde o nic jiného než o zánik pohledávání žalobce proti žalovaným důsledkem mimosoudního narovnání, a to po soudním jeho zabavení pro vymáhající věřitele. Proto postavení žalobce jako dlužníka a žalovaných jako poddlužníků vůči vymáhajícím věřitelům zůstává nedotčeno a uvedené narovnání jest účinné právě jen pro žalobce a žalované samé. V tom záleží sankce pro porušení povinností stanovených soudcovským zákazem.

Nejvyšší soud nevyhověl dovolání.

Důvody:

Podle § 234 c. ř. s. nemá zabavení a přikázání k vybrání zažalované pohledávky za sporu vlivu na aktivní oprávnění žalobcovo.

V souzeném případě netřeba řešiti otázku, jaký právní účinek by měl smír uzavřený mezi žalobcem a žalovanými o zažalované pohledávce vůči vymáhajícím věřitelům, kterými byla tato pohledávka za sporu zabavena a jimž byla přikázána k vybrání, ježto ti do sporu nevstoupili a též v něm nějakých práv proti žalovaným neuplatňují.

Jde jen o to, zda ob stojí žalobcova námitka, že mimosoudní vyrovnání mezi spornými stranami je podle § 879, odst. 1, obč. zák. neplatné (nicotné), protože se stalo proti soudním zákazům ve smyslu § 294 ex. ř., doručeným oběma stranám před oním vyrovnáním. Tuto námitku oba nižší soudy neuznaly za důvodnou a právem uvedly, že zákazy uvedené v § 294, odst. 1, ex. ř. jsou zákazy soudcovskými a nikoli zákazem zákonným podle § 879, odst. 1, obč. zák. Žalobce se tudíž nemůže ve vztahu k svým smluvcům (žalovaným) s úspěchem dovolávat neplatnosti mimosoudního smíru, opíraje se o ustanovení § 879 obč. zák. a § 294 ex. ř.

Čís. 17207.

Ujednání o odměně za zákroky (intervence) u vlivných osob ve věci pozemkové reformy odporuje dobrým mravům (§ 879, odst. 1, obč. zák.).

(Rozh. ze dne 3. února 1939, Rv I 1990/38.)

Srov. rozh. č. 10412, 14806, 15378 Sb. n. s.

Govrdic, že s Dr. X., advokátem v M., který byl Františkem J., zástupcem zemřelého Bohuslava K., majitele velkostatku v R., jednak zmocněn k zastupování velkostatku při provádění pozemkové reformy, zejména aby »prosadil, aby pohraniční lesy velkostatku nebyly pojaty do záboru«, a jednak pověřen v té příčině intervencemi u vlivných osob, bylo ujednáno, že místo odměny za svou činnost může provozovati myslivost v revírech odstřelem srnců, že však uvedené ujednání nebylo zcela splněno, takže Dr. X-ovi vznikla pohledávka, záležející jednak z částky 17.500 K za 7 intervencí v P. u politických osob (celý den po 2.500 K), za jednu intervenci v M. s podrobnou informací atd., celkem po odečtení toho, co mu bylo splněno, 16.750 K, domáhá se žalobkyně jako postupnice Dr. X-a zaplacení uvedené částky na žalovaném dědici Bohuslavu K. Žalovaný namítl mimo jiné, že řečená úmluva, i kdyby byla ujednána, je podle § 879 obč. zák. nicotná, ježto odporuje dobrým mravům. Nižší soudy zamítly žalobu, a odvolací soud uvedl v otázce, o niž tu jde, v důvodech: Žalobkyně neprávem vytýká prvému soudu, že prý se zbytečně zabýval otázkou, zda a u koho Dr. X. v zastoupení žalovaného resp. jeho bratra intervenoval u státního pozemkového úřadu, ač ve skutečnosti šlo o otázku, zda Dr. X. intervenoval u jiných vlivných osob. Šlo o pozemkovou reformu (zábor) a Dr. X. jako advokát, předpokládá-li se jím tvrzené zmocnění,